

Ekologiska Lantbrukarnas remissvar angående användning av nitrit i KRAV- godkänd produktion.

Ekologiska Lantbrukarna tackar för möjligheten att lämna svar i denna sammansatta och mycket komplicerade fråga.

Vi har arbetat med att få en överblick över de möjligheter respektive hot som kan uppstå vid en ändring av reglerna. Remisstiden är mycket kort. Vi hade önskat att KRAV hade kunnat presentera mera underlag och nya fakta till denna remiss.

Inte en gedigen process i denna viktiga fråga

Med en längre förberedelsestid hade vi önskat att KRAV ordnat workshop, seminarier och möten med möjlighet till information och dialog med inblandade parter. Här hade både konsumenter, producenter, forskare, myndigheter, förädlare och handel fått möjlighet att lyfta på alla stenar och vrida och vända på de möjligheter som finns för en utveckling inom nuvarande regelverk, alternativt en förändring.

KRAV kan göra betydligt mer

KRAV bör kunna fördjupa arbetet tillsammans med förädlare och handel och förankra nitritfriheten. KRAV kan visa hur man kan lyfta fram innehåll av KRAV-godkänd råvara i slutprodukten även om den inte kan ha KRAV-märket på etiketten pga tillsatser. En av KRAVs stora uppgifter inom detta område är att arbeta vidare med konsumentinformation, märkning av förpackningar och annan marknadsföring till gagn för KRAV-godkännande i alla led.

Djurvälfärd är en av grundbultarna i KRAV-godkänd produktion, liksom miljö och hälsa. Det bör ligga i KRAVs intresse att fler grisar får KRAV-godkännande och att konsumenterna får tillgång till fler KRAV-godkända produkter. Ekologiska Lantbrukarna vill markera att vi varken vill äventyra KRAV-märkets trovärdighet eller produktionen av KRAV-godkända grisar.

Forskningen har inte en entydig bild av riskerna med nitrit. De nya rapporter som tagits fram är ännu inte publicerade och tillgängliga.

Fortsatt nej till nitrit

Frågan om nitrit eller ej som godkänd tillsats är som sagt sammansatt och komplicerad. Ekologiska Lantbrukarna menar att fördelarna med ett "nej" till nitrit överväger. KRAVs trovärdighet står på spel. Forskningen har inte en entydig bild av riskerna och försiktighetsprincipen talar därför också för ett "nej". Vi är öppna för nya ställningstaganden i framtiden när det kommer nya forskningsrön och när KRAV har genomfört mer förberedande arbete.

Ekologiska Lantbrukarna svarar alltså NEJ på remissens frågor om att tillåta konserveringsmedlet natriumnitrit (E 250), konserveringsmedlet kaliumnitrat (E252) och antioxidationsmedlet natriumaskorbat (E301) som tillsatser.

Uppsala 170502

Ekologiska Lantbrukarna
Camilla Sandenskog, verksamhetsledare

Vi bifogar den sammanställning av möjligheter och hot som vi haft som underlag.

Möjligheter med nitrit tillåtet i KRAVs regler

Konsumenterna får tillgång till mer KRAV-märkta charkprodukter. Idag är denna produktion mycket liten. Handeln väljer istället att sälja EU-ekologiska charkprodukter och på så sätt går KRAV-godkänt kött in i EU-ekologiska produkter. Med nitrit tillåtet i KRAV-godkända charkprodukter skulle det bli större avsättning för KRAV-grisar och hela anatomin grisar/kroppar samt möjlighet till ökad produktion. Positiv effekt även för nöt till chark i produkter med blandad råvara. Ökad användning av KRAV-märkta charkprodukter ger åtgång på mer KRAV-märkt råvara i handelns produkter och egna varumärken, vilket är avgörande om produktionen ska öka.

Bättre hållbarhet i charkprodukter med nitrit än utan, vilket ökar "säljfönstret" för produkter med cirka 5 dagar. Detta är positivt för att minska matsvinnet i butik och därmed ekonomin.

KRAV förlorar inte marknadsandelar till EU-ekologiskt. I dag används KRAV-grisuppfödningen i många fall till marknadsföring även av EU-ekologiska charkprodukter, då man visar upp utegrisar men säljer EU-ekologiska produkter. Idag produceras 30 000 KRAV-grisar per år, vilket är majoriteten av de ekologiska grisarna i Sverige.

Charkprodukter med nitrit håller en färg som är lättare att sälja i butik. Även detta påverkar matsvinn och ekonomi. Under de senaste 20 åren har det inte satsats nämnvärt på utveckling av alternativ som anses tillräckligt bra.

Inom IFOAM är det tillåtet med nitrit enligt den mängd som finns i EU-förordningen.

Det kommer naturligtvis även fortsatt vara möjligt att sälja nitritfritt framöver. Många konsumenter känner idag inte till att nitrit inte får användas i KRAV-produktionen. Detta är troligtvis inte en viktig fråga för den breda massan av konsumenter

Hot med ändrat nitritbeslut

KRAVs trovärdighet kan skadas – något som också berör alla KRAV-godkända producenter, förädlare, handel m.fl. och inte bara ett 40-tal grisproducenter.

Det är risk att det kommer att framstå som att KRAV låter sig styras av ekonomiska intressen i större utsträckning än av försiktighetsprincipen.

Hälsoaspekten i KRAVs grundpelare kan ifrågasättas: "KRAV-märkt mat är naturlig mat som tillverkas utan kemiska bekämpningsmedel och onödiga tillsatser. Godare för både din och odlarens hälsa."

Forskningen är kluven i frågan om riskerna med nitrit. Försiktighetsprincipen talar då för att KRAV fortsatt avstår från att inkludera det i listan över godkända tillsatser.

Konsumenter har inte längre valfrihet – den finns idag kanske bara i teorin eftersom utbudet av nitritfria och KRAV-märkta charkprodukter är litet.

Producenter som har satsat på nitritfri chark kan uppleva det som ett svek av KRAV att märket även får sitta på produkter med nitrit. Det kan minska incitament för befintliga företag att stanna i KRAV-certifieringen och för nya att gå in i certifieringen.

Andra möjligheter

KRAV kan arbeta tillsammans med förädlare och handel för möjligheter att ta ut merbetalning för hela grisen – dvs kunna få ut KRAV-tillägg för charkprodukter även om de inte KRAV-märks. Det går redan idag att ange "KRAV-godkänd råvara" på förpackningen och detta kan lyftas fram och marknadsföras mycket större och tydligare än idag och i en gemensam satsning till konsument.

Förädlare och handel kan satsa på att utveckla produkter utan nitrit genom att utnyttja forskning och försök, t.ex med naturliga extrakt. KRAV kan arbeta för att underlätta denna utveckling.